

Seminář k závěrečné práci

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Iveta Palečková

paleckova@opf.slu.cz

- Obsah setkání:
 - Charakteristika a cíle ZP
 - Struktura ZP
 - Formulace cíle ZP
 - Výběr vědeckých metod
 - Výběr zdrojů dat
 - Zásady citační etiky a formální náležitosti práce
 - Prezentace ZP
-

- [Pokyn děkana č. 3/2024 Úpravy, zveřejňování a ukládání závěrečných prací](#)
 - [Směrnice děkana č. 1/2024 Pravidla studia v mezinárodně uznávaném kurzu Master of Business Administration \(MBA\) na Obchodně podnikatelské fakultě v Karviné](#)
-

Zadání ZP

- Ve 2. ročníku studia si v období prosinec až leden volí účastník MBA téma ZP.
 - Podepsané zadání ZP vytvořené ve spolupráci s vedoucím ZP a schválené garantem vkládá účastník nejpozději do 31. ledna do příslušné odevzdávnice v IS SU v rámci předmětu Seminář k závěrečné práci ve formátu *.PDF dle struktury uvedené v příloze č. 2.
 - Do 10. února příslušného akademického roku potvrdí vedoucí ZP a garant do poznámkového bloku správnost zadání ZP.
-

- Plný text ZP účastník MBA odevzdává do 15. května příslušného akademického roku v elektronické podobě (*.PDF) do IS SU (přesné místo odevzdání ZP bude upřesněno administrativním pracovníkem MBA).
-

- Doporučený rámcový obsah je souvislý text obsahující cíl ZP, výzkumný problém (oblasti), volbu metodiky a dat, postup pro dosažení cíle případně další nezbytné součásti ZP
 - Jak formulovat cíl ZP?
-

Pro stanovení cíle lze použít metoda SMART:

- **Konkrétní (Specific)**
 - Při stanovování cílů buďte konkrétní. Měli byste dobře definovat, co je přesně zkoumaný problém.
- **Měřitelný (Measurable)**
 - Vaše cíle musí být měřitelné a musí být možné ověřit, zda došlo k jejich naplnění.
- **Dosažitelný (Achievable)**
 - Cíl si stanovte tak, aby byl dosažitelný. Pokud bude příliš ambiciózní, může být jeho splnění nereálné.
- **Reálný (Realistic)**
 - Cíl musí být reálný, aby ho bylo možné naplnit ve stanoveném čase. Ověřte si, zda máte pro jeho naplnění dostatek dat, informací i případně znalostí.
- **Časově ohraničen (Timed)**
 - Cíl musí být časově ohraničený. Hlavní cíl si rozdělte na etapy (dílčí cíle) a stanovte si termíny, do kdy je splníte.

Rámcový obsah zadání:

- cíl práce (cílem závěrečné práce je vyhodnotit, srovnat, navrhnout, vytvořit, ...)
 - výzkumný problém (oblasti) - práce se bude zabýrat stanovením optimálního investičního portfolia společnosti atd.
 - volba metodiky a dat – např. v práci bude provedeno dotazníkového šetření mezi zákazníky firmy ... nebo v práci budou využita sekundární data z veřejně přístupné databáze Českého statistického úřadu v letech 2000 až 2024 apod.
 - postup práce – např. teoretická část bude vymezovat základní pojmy v oblasti strategického řízení... v empirické části práce bude na základě vlastního šetření vyhodnocen výběr daní v obci
-

- Vše musí být citováno dle citační normy APA 7 a seřazeno abecedně (dle příjmení autora)
 - Příklad:
 - [1] Foret, M. (2008). Marketingový průzkum: Poznáváme svoje zákazníky. Computer Press.
 - [2] Jobber, D. (2010). Principles and practice of marketing (6th ed.). McGraw-Hill Education.
 - [3] Kozel, R., Mlynářová, L., & Svobodová, H. (2011). Moderní metody a techniky marketingového výzkumu. Grada Publishing.
 - [4] Vašítková, M. (2008). Marketing služeb: Efektivně a moderně. Grada Publishing.
 - [5] Vysekalová, J. (2011). Chování zákazníka: Jak odkrýt tajemství „černé skříňky“. Grada Publishing.
 - [6] Zamazalová, M., et al. (2010). Marketing (2nd ed.). C. H. Beck.
-

Zásady psaní odborného textu

- Strukturovaná, formalizovaná práce
 - Požadavky i na formální a grafickou úpravu
 - Styl je oproštěný od osobních emocí, kritický, věcný, popisný
 - Odborný text není citově zabarvený, ale přesto obsahuje příběh
 - Vysvětlí použité metody, postupy sběru dat a analytické zpracování
 - Správně a eticky používá poznatky a texty jiných autorů
 - Schopnost pracovat s odbornou literaturou a aplikovat získané poznatky
-

Zásady psaní odborného textu

- Závěrečná práce se rámcově zpravidla člení na tyto části:
 - Úvod do problematiky včetně vymezení cíle práce
 - Teoretická část (dosavadní poznatky, vymezení hlavních pojmů, příp. formulaci hypotéz, výběr metod, které použijete, a důvody pro jejich použití)
 - Praktická část (deskripce a analýza, včetně stanovení metodiky, představuje tvůrčí část práce)
 - Závěr
-

Zásady psaní odborného textu

- Rozsah kapitol by měl být zhruba vyvážený
 - Členění textu do kapitol, podkapitol
 - Úrovně členění do podkapitol by měly odpovídat rozsahu práce
 - Členění do odstavců – odstavec není jedna věta
-
- Rozsah ZP 30 – 50 stran
-

- Měla by být úhledná, bez věcných a jazykových chyb. Práce musí být dobře čitelná, bez překlepů.
 - Vycházejte z pravidel daných normami a dále ze zásad stanovených SU OPF (Pokyn děkana č. 3/2024)
 - Forma psaní může mít trojí podobu:
 - v neurčité formě (bylo zjištěno, navrhuje se...)
 - v 1. osobě jednotného čísla (zjistil jsem, navrhuji ...) - zvláště vhodné v kapitolách, které jsou vlastní prací autora
 - v 1. osobě množného čísla (domníváme se ...) – vhodné u prací, na kterých se podílel kolektiv autorů či výzkumný tým
-

Formální úprava – použití zkratky

- Zkratka musí být v textu nejprve zavedena. To znamená, že při použití zkratek je nezbytné nejdříve uvést plné znění a za ně do závorky zkratku - např. fyzická osoba (FO) a v následném textu je již možné využívat pouze zkratky.
 - Zkratky má smysl zavádět pouze pro velmi dlouhá slova a to jen pro taková, která se v textu často opakují.
 - Veškeré zkratky se uvádějí do seznamu zkratek.
 - Avšak v názvech kapitol se nedoporučuje používat zkratky!
 - Příklad:
 - Cílem **aktivní politiky zaměstnanosti (APZ)** je odstraňovat bariéry omezující osoby ve vstupu na trh práce, přispívat k vytváření souladu mezi poptávkou a nabídkou pracovních sil. Finanční příspěvky v rámci **APZ** jsou poskytovány ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu. Příjemcem příspěvku z **APZ** může být uchazeč o zaměstnání nebo zaměstnavatel mimo organizační složky státu a jimi řízené organizace.
-

- Vyznačování/zvýrazňování v textu
 - Je dobré zachovat střídmost.
 - Tučné písmo z psaného textu příliš vystupuje, je vhodné např. do učebnic nebo na nadpisy (využívat omezeně a pouze v případech, kde je to nezbytné).
 - Závěrečná práce je souvislý odborný text.
-

- Je jedno, jestli ve výčtu (bodovém nebo číselném seznamu) používáte číslování nebo odrážky. Pravidla se neliší.
 - Pokud mají jednotlivé body podobu celé věty, je ideální začínat každý bod velkým písmenem a zakončit tečkou.
 - Pokud nepíšete ve větách, ale jen v bodech či heslech, pak je vhodné dodržet:
 - malé písmeno a na konci bodu čárka,
 - nebo malé písmeno a na konci bodu středník,
 - na konci celého seznamu tečka.
 - V češtině se však středník nepoužívá tak běžně.
-

Formální úprava – odrážky

- K zapamatování, jak psát odrážky:
 - všude velké písmeno a tečka,
 - nebo všude malé písmeno a čárka/středník,
 - pokud se rozhodnete používat znaménka, tak na konci celého výčtu tečka.
 - Sjednoťte to. Zvolte si jednu možnost a té se držte. Určitě není žádoucí testovat v rámci jednoho textu několik variant.
-

- **Příklad:**

Kapitál existuje ve dvou formách:

- a) reálný (hmotný) kapitál, který je výsledkem lidské práce, jsou to všechny kapitálové statky používané ve výrobě,
- b) finanční kapitál, který představuje peníze, cenné papíry, úvěry, slouží k nákupu hmotného majetku a placení za práci.

- Autorské právo vzniká automaticky v okamžiku, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoli vnímatelné podobě (např. zaznamenáno na papír či jiný nosič, předvedeno, zahráno, zazpíváno). Základní podmínkou pro přiznání ochrany je, že dílo musí být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti fyzické osoby (tj. autora).
 - Výjimky a omezení práva autorského:
 - Citace (viz § 31) – možnost použití výňatků z děl jiných autorů při výuce, výzkumu, pro účely kritiky nebo recenze, ale s podmínkou, že je vždy nutné uvést jméno autora nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnosti, spolu s názvem díla a pramenem.
 - Nedodržení autorských práv může být předmětem soudního sporu a sankcionování (v případě studia na vysoké škole navíc může být předmětem disciplinárního řízení)
-

- Etická problematika při tvorbě odborných textů (obzvláště v době masového využívání výpočetní techniky) je složitá – psaní a publikování je snadné, rychlé, levné. To ovšem od autorů vyžaduje ve větší míře kázeň a kritické posuzování vlastní práce.
 - Nejdůležitější zásady:
 - uveřejňovat jen pravdivá sdělení (nepozměňovat nebo nevymýšlet si sdělované výsledky)
 - nepřivlastňovat si cizí myšlenky a nápady
 - důsledně citovat autory, jejichž myšlenky nebo texty byly použity ve vlastní práci
 - vlastní myšlenky a text by měly podílově převažovat nad pracemi citovanými
-

Zásady psaní odborného textu - citování

- Vše, co přejímáme, bychom měli ocitovat
 - Data, myšlenky, obrázky, tabulky atd.
 - Cituje se průběžně v textu pomocí tzv. Harvardského stylu
 - Na konci práce se pak uvádí souhrnný seznam literatury
 - Vše, co je v závěrečném seznamu, musí být ocitováno někde v textu a naopak, vše co je uvedeno v textu, musí být v seznamu literatury.
-

Bibliografické citace

- V textu se používá tzv. **Harvardský styl**, čili formát Autor (rok, strana)
 - Příklad:
 - Novák (2015) nebo Novák (2015, s. 5) nebo Novák (2015, s. 4-7)
 - Rozdíl?
 - Odkazuji se na celou knihu nebo studii => Novák (2015)
 - Odkazuji se na konkrétní část zdroje => Novák (2015, s. 5)
 - Děláním výtah z několika stran => Novák (2015, s. 4-7)
-

- Rozlišení odkazu jako přirozené součásti textu
 - Dle Nováka (2010, s. 26) byla hlavním faktorem vzniku finanční krize cenová bublina na realitním trhu.
 - Teorii makroekonomických šoků popisuje Novotný (2009).
 - Dle Nováka a Poláka (2007, s. 226) je častá příčina krize cenová bublina.
 - Versus není součástí textu
 - Během hospodářské krize bývá vysoká míra nezaměstnanosti (Novák 2009, s. 10).
-

Bibliografické citace

- Převzatý text lze citovat těmito formami:
 - a) Přímá citace – text je z původního díla převzat doslovně a uvádí se v uvozovkách.
 - b) Nepřímá citace (parafráze) – text je z původního díla interpretován vlastními slovy, aniž by se však změnil význam textu.
 - c) Citace na celé dílo – uvádí se pouze v případě, že se autor odkazuje na celé původní dílo.
-

Bibliografické citace – přímá citace

- V případě přímé citace, kdy je převzat text doslovně, obsahuje odkaz na dané dílo tyto náležitosti:
 - příjmení autora
 - rok vydání
 - stránka nebo rozpětí stran odkud byl text převzat
 - samotný citovaný text je psán kurzívou a je uveden v uvozovkách

Bibliografické citace – přímá citace

Jestliže se příjmení tvůrce citovaného informačního zdroje přirozeně stává součástí textu, potom se odkaz uvádí touto formou:

- Příjmení autora nebo autorů (rok vydání, stránka nebo rozpětí stran)
 - Jeden autor: Autor (rok, strana/rozpětí stran)
 - Dva autoři: Autor a Autor (rok, strana/rozpětí stran)
 - Tři a více autorů: Autor et al. (rok, strana/rozpětí stran)
-

Bibliografické citace – přímá citace

V případě, kdy není odkaz na příjmení autora citované literatury přirozenou součástí textu, potom se odkaz na citovaný zdroj uvádí souhrnně v kulatých závorkách za citovaným textem touto formou:

- (Příjmení autora nebo autorů, rok vydání, stránka nebo rozpětí stran)
 - Jeden autor: (Autor, rok, strana/rozpětí stran)
 - Dva autoři: (Autor & Autor, rok, strana/rozpětí stran)
 - Tři a více autorů: (Autor et al., rok, strana/rozpětí stran)
-

Bibliografické citace – přímá citace

Příklad:

- Novák (2010, s. 26) uvádí, že *„hlavními faktory vzniku finanční krize byly cenová bublina na americkém realitním trhu, nedostatečná regulace dohledu finančního trhu a selhání ratingových agentur.“*
 - Dle Pokorného a Poláka (2007, s. 29) je *„nejvýznamnějším rizikem čínské ekonomiky pro následující desetiletí možnost prudkého nárůstu inflace.“*
 - *„Nejvýznamnějším rizikem čínské ekonomiky pro následující desetiletí možnost prudkého nárůstu inflace“* (Pokorný & Polák, 2007, s. 29).
 - *„Ekonomická recese je zpravidla doprovázena propadem ekonomické výkonnosti a nárůstem míry nezaměstnanosti“* (Novotný, 2009, s. 297).
-

Bibliografické citace – nepřímá citace

- V případě nepřímé citace neboli parafráze, kdy je text z původního díla interpretován vlastními slovy, aniž by se však změnil význam textu, obsahuje odkaz na dané dílo tyto náležitosti:
 - příjmení autora
 - rok vydání
 - strana nebo rozpětí stran odkud byl text převzat (stranu nebo rozpětí stran není v případě nepřímé citace nutno uvádět)

Bibliografické citace – nepřímá citace

Příklady:

- Jak uvádí Vančurová (2010, s. 96), vstupní cenou je hodnota, z níž je majetek odpisován.
 - Mezi významné faktory ekonomické recese v České republice patřily nižší ekonomická aktivita firem daná propadem exportu a rovněž nedostatečná spotřeba domácností (Novák, 2010, s. 25-70).
-

Bibliografické citace – citace na celé dílo

- Pokud se odkazujeme na celý zdroj, který se zabývá určitým problémem, nikoliv na konkrétní myšlenku uvedenou na dané stránce či na rozpětí stran, obsahuje odkaz na dané dílo tyto náležitosti:
 - příjmení autora
 - rok vydání

Příklad:

- Teorii makroekonomických šoků popisuje blíže Novotný (2009).
 - Za nejvýznamnější současnou učebnici marketing managementu je považována učebnice Kotlera a Kellera (2013).
-

Další zásady citování zdrojů v textu

- V případě, že dílo má tři a více autorů, uvádíme v textu pouze prvního autora a po něm následuje „et al.“ V závěrečném seznamu literatury je nutné uvést všechny autory dle citační normy.
- Příklad:
 - Janáček et al. (2004) se domnívají, že socialistická ekonomika vykazovala v 80. letech minulého století zpomalení.

Další zásady citování zdrojů v textu

- Pokud nemá citované dílo konkrétního autora a byla vydána určitou institucí, potom citujeme stejně jako v případě přímé citace, nepřímé citace či odkazu na celé dílo s tím rozdílem, že místo příjmení autora uvedeme zkratku instituce.
 - Příklad:
 - Dle studie OECD (2010, s. 27) patří česká ekonomika mezi proexportně zaměřené ekonomiky.
 - „Zásadní ukazatel trhu práce, tj. podíl nezaměstnaných osob v České republice, v posledních dvou letech dramaticky klesal až na úroveň 2,8 %“ (MPSV, 2014, s. 12).
-

Další zásady citování zdrojů v textu

- Odkaz v závorce parafráze jedné věty je před interpunkčním znaménkem. Odkaz u parafráze více vět nebo celého odstavce je až za interpunkčním znaménkem.
 - Příklad:
 - Mezinárodní marketing můžeme chápat jako filozofii podnikání a jako konkrétní strategii firmy na mezinárodních trzích (Machková, 2015, s. 13).
 - Filozofie tuzemského a mezinárodního marketingu vychází ze stejného základu. Mezinárodní marketing má vlastní specifika a je nutné vedení firmy dávat konkrétní podklady pro rozhodování o vhodné strategii pro uplatnění podniku v mezinárodním prostředí. (Machková, 2015, s. 13)
-

Další zásady citování zdrojů v textu

- V případě, že má více zdrojů stejného autora i rok vydání, využívá se k jejich rozlišení malé písmeno abecedy přiřazené k roku vydání: (Novotný, 2024a, s. 56). Písmena se potom uvádějí stejným způsobem také v seznamu literatury.
 - Odkaz na více zdrojů je oddělen v závorce středníkem a je zpravidla řazen abecedně (Novák, 2017; Novotná, 2018; Ramík, 2023).
-

- V případě, že se chceme v textu odkázat na elektronický zdroj, potom lze citovat formou poznámky pod čarou s uvedením umístění tohoto online informačního zdroje a data jeho stažení.
 - V tomto případě není nutné zdroj uvádět znovu v závěrečném seznamu literatury. Zpravidla se tento druh citace týká informací z webových stránek institucí ve formátu html.
-

- Příklady:
 - Úlohou měnové politiky je zajišťovat nízkou, stabilní, a tím i předvídatelnou inflaci. Udržováním inflace v blízkosti svého 2% cíle vytváří ČNB příznivé prostředí pro rozvoj podnikatelských aktivit a rostoucí životní úroveň domácností.¹

¹ Česká národní banka. (b.r.). Měnová politika. Získáno 20. 7. 2024, z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/>

- Parlament také dává souhlas k některým důležitým rozhodnutím, mezi něž patří i přijímání nových zemí do EU².
- Minimální měsíční zálohy u odvodů pro ČSSZ se tedy v roce 2025 zvýší z 3852 až na 4786 korun. Méně narostou minimální zálohy na zdravotní pojištění.³

² European Union. (b.r.) European Parliament. Získáno 9. 6. 2024, z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-parliament_en

³ BusinessInfo. (14. 12. 2023). Minimální mzda se zvyšuje o 1600 korun. Projeví se i na pojistném či daních. Získáno 12. 1. 2024, z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/minimalni-mzda-se-ma-zvysit-o-1100-korun-projevi-se-i-na-pojistnem-ci-danich/>

Objekty v textu – obrázky, tabulky

- Odkaz na zdroj, odkud byly tabulka či obrázek převzaty nebo odkud byla stažena data, na základě kterých tabulka či obrázek vznikly, obsahuje stejné náležitosti jako v předchozích případech, tj.:
 - příjmení autora nebo zkratka instituce
 - rok vydání
 - stránka nebo rozpětí stran
 - v případě elektronického zdroje je nutné uvést i náležitosti tohoto typu zdroje.
 - Citace se uvádí pod tabulkou nebo obrázkem a zarovnává se na střed stránky (velikost písma 10). Platí zásada, že na všechny tabulky a obrázky musí být současně odkaz v textu. V opačném případě musí být součástí příloh.
-

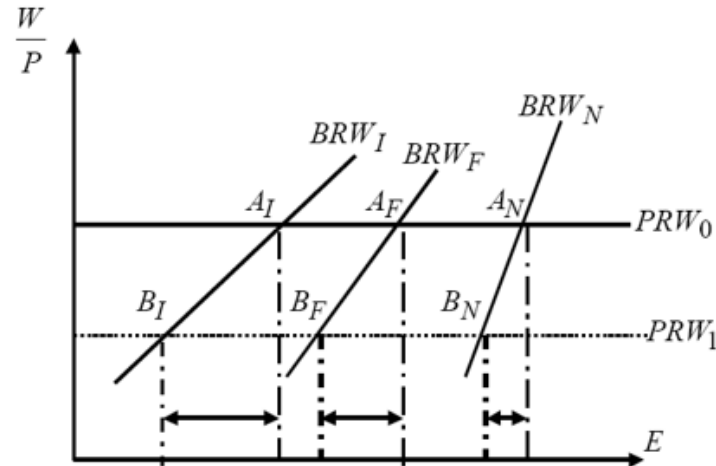
Objekty v textu – obrázky, tabulky

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Příklad:

Obrázek č. 1: Grafické znázornění typů mzdového vyjednávání

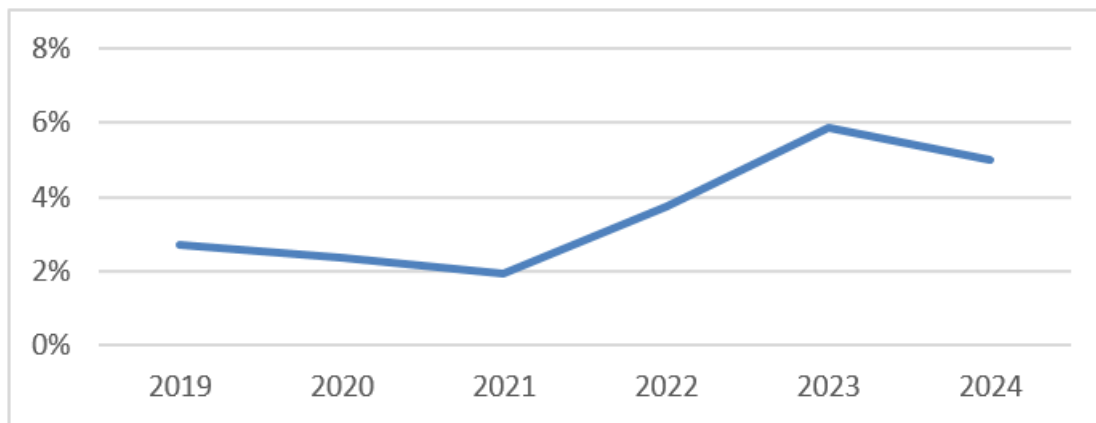

Zdroj: Aidt a Tzannatos (2001, s. 14)

Objekty v textu – obrázky, tabulky

- Pokud tabulku nebo obrázek upravujeme z původní verze nebo je vytváříme jako nové na základě převzatých dat, zdroj doplníme o „vlastní úprava“ či „vlastní propočty“.
- Příklad:

Obrázek č. 2: Vývoj úrokových sazeb hypotečních úvěrů (2019-2024)

Zdroj: Hyponamiru (26. 8. 2024). Vývoj úrokových sazeb hypoték 2020 – 2024. Získáno 28. 8. 2024, z: <https://www.hyponamiru.cz/aktualni-i-historicky-vyvoj-urokovych-sazeb-hypotek/#vyvoj-urokovych-sazeb-hypotek-v-roce-2024>; vlastní úprava

Seznam literatury – kniha, učebnice atd.

- Příjmení, J., & Příjmení, J. (rok). *Název knihy* (Vydání). Vydavatel.
 - Pozn. Pokud jde o 1. vydání knihy, tak se do citace údaj o čísle vydání neuvádí, uvádí se vyd. (např. 3. vyd.). V případě anglické knihy se od druhého vydání uvádí ed. (např. 5th ed.).
 - Pozn. U publikací se dvěma a více autory se znak & uvádí mezi předposledním a posledním autorem.
- [1] De Luca, P. (2023). *Corporate finance: fundamentals of value and price*. Springer.
- [2] Hindls, R., Hronová, S., Seger, J., & Fischer, A. J. (2007). *Statistika pro ekonomy* (8. vyd.). Professional Publishing.
- [3] Machková, H. (2021). *Mezinárodní marketing* (5. vyd.). Grada Publishing.
- [4] Matisko, P., Boháček, J., & Stromko, B. (2021). *Marketingová strategie a plánování*. Vysoká škola ekonomie a managementu.
- [5] Vernimmen, P., Quiry, P., & Le Fur, Y. (2022). *Corporate Finance: Theory and Practice*. Wiley.

Seznam literatury – e-kniha

- **Příjmení, J. (rok). *Název knihy*. Vydavatel. DOI/URL**
 - [6] Eco, U., Mongiat Farina, C., Farina G., & Erspamer F. (2015). *How to write a thesis*. MIT Press. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/vsep/detail.action?docID=3339948>
 - [7] Hubinková, Z. (2008). *Psychologie a sociologie ekonomického chování* (3. akt., dopl. a přeprac. vyd.). Grada. https://books.google.cz/books?id=PFxedT_gh1kC&printsec=frontcover&dq=ekonomick%C3%A1+sociologie&hl=cs&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=ekonomick%C3%A1%20sociologie&f=false
 - [8] Murdock, M. C. (2013). *Tax insight: for tax year 2013 and beyond* (2nd ed.). Apress. [10.1007/978-1-4302-6311-1](https://doi.org/10.1007/978-1-4302-6311-1)
 - [9] Norton, M. I., Rucker, D. D., & Lamberton, C. (2015). *The Cambridge handbook of consumer psychology*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107706552>
-

Seznam literatury – institucionální autor

- **Institute. (rok). *Název knihy/dokumentu*. Vydavatel. DOI/URL**
 - [10] OECD. (2009). *Creating effective teaching and learning environments: First results from TALIS*. Organisation for Economic Co-operation and Development. https://www.oecd-ilibrary.org/education/creating-effective-teaching-and-learning-environments_9789264068780-en
-

Seznam literatury – závěrečné práce

- Tištěná práce: Příjmení, J. (rok). *Název práce* [Typ kvalifikační práce]. Název instituce.
 - Elektronická práce: Příjmení, J. (rok). *Název práce* [Typ kvalifikační práce, Název instituce]. Název databáze nebo archivu. URL
 - [11] Březinová, M. (2023). *Fundamentální analýza vybraných akciových titulů reprezentativního indexu DAX* [Diplomová práce]. Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné.
 - [12] Lukes, D. J. (2022). *Select Works on the Economics of Education* [Dizertační práce, Harvard University]. DASH-Digital Access to Scholarship at Harvard. <https://nrs.harvard.edu/URN-3:HUL.INSTREPOS:37371978>
-

Seznam literatury – working papers

- Příjmení, J. & Příjmení, J. (rok). *Název dokumentu* (Working paper číslo). Název instituce/vydavatel.
 - Příjmení, J. (rok). *Název dokumentu*. Název instituce. URL
 - Pozn. lze uvést také datum získání zdroje, zapisujeme Získáno xx. xx. xxxx z: URL
 - [13] An, Z., Ghazi, T., & Gonzalez Prieto, N. (2017). *Growth and Jobs in Developing Economies: Trends and Cycles* (Working Paper 2017/257). International Monetary Fund.
 - [14] Buliskeria, N., Baxa, J., & Šestořád, T. (2023). *Uncertain Trends in Economic Policy Uncertainty*. Czech National Bank. Získáno 20. 8. 2024 z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/en/economic-research/.galleries/research_publications/cnb_wp/cnbwp_2023_16.pdf
-

Seznam literatury – výroční zprávy, firemní dokumenty

- Příjmení, J. (rok). *Název dokumentu*. Název firmy/instituce, která dokument vydala.
URL
 - Instituce. (rok). *Název dokumentu*. Název firmy/instituce, která dokument vydala.
URL
 - Pozn. lze uvést také datum získání zdroje, zapisujeme: Získáno xx. xx. xxxx z: URL
 - [15] Alesina, A., Michalopoulos, S., & Papaioannou, E. (2012). *Ethnic inequality* (WP 18512). National Bureau of Economic Research. <http://www.nber.org/papers/w18512>
 - [16] Český statistický úřad. (2022). *Výroční zpráva za rok 2021*. Český statistický úřad. https://www.czso.cz/documents/10180/23186921/vz_2021_cz.pdf/fb5b1fe3-0ca7-46ad-9004-7f4c5f460c88?version=1.2
 - [17] Skupina ČEZ. (2021). Skupina ČEZ - Základní statistiky (zdrojová data). Skupina ČEZ. Získáno 12.7.2024 z: <https://www.cez.cz/cs/pro-media/cisla-a-statistiky/skupina-cez>
-

Seznam literatury – kapitoly v knihách, články ve sbornících

- Příjmení, J., & Příjmení, J. (rok). Název kapitoly. In J. Příjmení (Ed.). *Název knihy/sborníku* (s. první strana-poslední strana). Vydavatel. DOI/URL (pokud je přiděleno)
 - Příjmení, J., & Příjmení, J. (rok). Název anglické kapitoly. In J. Příjmení & J. Příjmení (Eds.). *Název anglické knihy/sborníku* (pp. první strana-poslední strana). Vydavatel. DOI/URL (pokud je přiděleno)
 - Pozn. u kapitoly v knize nebo článku ve sborníku v českém jazyce se uvádí do závorky rozsah stran (s. xx-xx). V případě publikace v anglickém jazyce se uvádí rozsah stran (pp. xx-xx).
-

Seznam literatury – kapitoly v knihách, články ve sbornících

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- [18] Antalová, R. (2020). Cost allocation for environmental protection for products. In M. Hora, & M. Vašeková (Eds.). *Účetnictví a auditing v procesu světové harmonizace: sborník z mezinárodní vědecké konference*, Slapy, 8.-10. září 2020 (s. 9-15). Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica.
 - [19] Dlouhý, M. (2012). Efficiency and resource allocation within a hierarchical organization. In J. Ramík & D. Stavárek (Eds.). *Proceedings of the 30th International Conference Mathematical Methods in Economics* (pp. 112-116). Silesian University in Opava. doi: 10.1145/2072508.2072510
 - [20] Franc, A. (2024). Efficiency of the Czech Labour Market: Do Institutions Matter? In D. Stavárek & M. Tvrdoň (Eds.). *Modelling Economic Growth in Contemporary Czechia* (pp. 183-198). Emerald Publishing.
 - [21] Krpálek, O. (2010). Hodnocení ekonomické výkonnosti České republiky. In P. Novosad (Ed.). *Česká ekonomika a její konkurenceschopnost* (s. 27-56). Ekonomické vydavatelství.
-

Seznam literatury – vědecké a odborné časopisy, denní tisk

- Příjmení, J. (rok). Název článku v češtině/angličtině. *Název časopisu, ročník(číslo), první strana-poslední strana*. DOI/URL (pokud je uvedeno)
 - [22] Klusoň, V. (1999). Vlastnická dimenze společenské odpovědnosti. *Politická ekonomie*, 47(6), 797-810.
 - [24] Orhan, A., Benli V. F., & Castanho, R. A. (2020). Assessing the Systemic Risk Between American and European Financial Systems. *Prague Economic Papers*, 29(6), 649-971. <https://doi.org/10.18267/j.pep.756>
 - [25] Režňáková, M., Karas, M., Srbová, P., Pěta, J., & Michalíková, E. (2024). Performance of Family Businesses in the Specific Conditions of CEE Countries: The Case of the Czech Republic. *Journal of Economics*, 72(3-4), 169-186. <https://doi.org/10.31577/ekoncas.2024.03-04.03>
 - [26] Steiner, A. (2022, May 12). The Economic Benefit of Online Community Marketplaces. *Sound Economics*. <https://blogs.pugetsound.edu/econ/2022/05/12/the-economic-benefit-of-online-community-marketplaces/>
 - [27] Vítková, K. (2022, 17. června). Potraviny zdražují i kvůli suchu v Indii a Číně. Úředníci na Sří Lance si pěstují vlastní plodiny. *Hospodářské noviny*, 118(13).
-

Seznam literatury – rozhovory, e-mailová komunikace

- Podle citační normy APA se citace osobní komunikace do seznamu použitých zdrojů neuvádějí. Uvádí se pouze odkaz na osobní komunikaci v textu práce. Informace získané osobním kontaktem je možné uvádět pouze se souhlasem citované osoby.

Příklad odkazu v textu:

- Podle ředitelky podniku Anny Novákové (osobní komunikace, 20. 1. 2024), bylo zvýšení tržeb způsobeno...
 - Nebo odkaz za textem: Zvýšení tržeb bylo způsobeno ... (A. Nováková, osobní komunikace, 20. 1. 2024).
-

Citace v textu práce:

- Konkrétně se česká legislativa cituje v textu práce:
 - konkrétní část (označení legislativy, rok)
 - (označení legislativy, rok, konkrétní část)

- **Nepřímá citace**
 - V textu práce se uvádí konkrétní část (např. paragraf, odstavec apod.), ze které je čerpáno.
 - V případě nepřímé citace je možné v závorce uvádět pouze rok, avšak pokud název zákona uvádíte v textu práce, v citační závorce uvedete jeho číslo.
 - **Příklad:**
 - Je zajímavé, že podle odstavce 6 paragrafu 2 Zákona č. 121 (2000) za dílo není považován námět díla sám o sobě.
 - Nejvíce se tímto zabývá Autorský zákon konkrétně pak §1 (Zákon č. 121/2000 Sb., 2000).
 - Definici autorského díla můžeme nalézt v §2 (Zákon č. 121/2000 Sb., 2000).
-

- **Přímá citace**
 - U přímé citace je třeba do závorky přidat konkrétní části (např. paragraf, odstavec, hlava apod.) přímo do citační závorky.
 - **Příklad:**
 - Autorský zákon uvádí, že „*právo autorské se vztahuje na dílo dokončené*“ (Zákon č. 121/2000 Sb., 2000, odst. 2 §2).
 - „*Právo autorské se vztahuje na dílo dokončené*“ (Zákon č. 121/2000 Sb., 2000, odst. 2 §2).
-

- [35] Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) (ve znění pozdějších předpisů), Sbírka zákonů ČR Částka 36 (2000). <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49278/1/2>

V textu:

- Článek 3 odstavec 1 stanovuje, že Poskytovatel umožní účastníkovi, který je dočasně v jiném členském státě EU, využívat předplacenou on-line službu ve stejném rozsahu, jako v jeho domovském státě EU (Nařízení EU č. 2017/1128, 2017).

V seznamu literatury:

- [36] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu (Text s významem pro EHP), Úřední věstník Evropské unie L 168 (2017). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1128&qid=1722595518867>
-

- Při využívání nástrojů umělé inteligence je nutné veškerá data ověřovat. Ověření uvedených sdělení a informací v závěrečných pracích je povinností studenta.
 - Použití AI je nutné uvést včetně konkrétního zdroje (tedy kompletního promptingu). V textu práce uveďte v dané části do poznámky pod čarou, jak konkrétně byla AI využita a případně uveďte konkrétní prompty či konkrétní aplikace, které využil/a). Na konci kapitoly může student navíc shrnout v poznámce pod čarou, jak v dané kapitole konkrétně AI využil. Je vhodné uvést i použití pro parafrázování apod. V případě kontroly gramatiky celého textu je možné uvést v poznámce pod čarou na konci textu.
 - Samotný text promptu se uvádí v poznámce pod čarou v textu práce s případným linkem na konverzaci (pokud tuto možnost AI umožňuje, jako například ChatGPT). V ideálním případě by měla být celá konverzace uvedena archivována tak, aby bylo možné doložit její průběh (pro případ potřeby vedoucího práce/školitele nebo zkušební komise).
 - Přímá citace v textu závěrečné práce z ChatGPT: „Text citace“ (OpenAI, 2024).
-

Citace – „pomocníci“

- Zotero
- Generátor citace APA 7
- CitacePro
- AI

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Zásady psaní odborného textu

- Abstrakt se píše českém/slovenském jazyce a v anglickém jazyce.
 - Rozsah abstraktu by měl být v rozmezí 7-12 řádků.
 - Věcně by měl abstrakt obsahovat vymezení tématu práce, úvod do problematiky, použité metody a hlavní závěry, ke kterým autor došel.
 - Abstrakt sám o sobě představuje důležitou součást práce. Při psaní abstraktu je třeba brát v potaz to, že po jeho přečtení by čtenáři mělo být jasné, o čem práce je.
 - Obecné požadavky na abstrakt spočívají v tom, že by měl být jednoduchý, ale současně i výstižný, což vyžaduje použití krátkých vět a sloves v činném rodu a v přítomném či minulém čase. Neměly by se používat zkratky.
-

- Úvod bývá poměrně často podceňován, ač se jedná o jednu z nejdůležitějších částí bakalářské/diplomové práce.
 - Zpravidla se využívá k zdůvodnění volby tématu.
 - Dále by měl úvod obsahovat stručné avšak přesné vymezení tématu, kterým se v bakalářské práci hodláte zabývat, tj. krátké uvedení do zkoumané problematiky. To by mělo být doplněno jasnou formulací problému.
 - Nedílnou a velmi důležitou součástí úvodu je stanovení cíle bakalářské práce, jehož naplnění je posléze jedním z klíčových kritérií při hodnocení oponentem.
 - Autor by měl v této části bakalářské práce také osvětlit zvolené metody výzkumu či datový zdroj.
 - V neposlední řadě byste měli v úvodu popsat strukturu bakalářské práce.
-

- Závěr je pomyslné vyvrcholení celého vašeho snažení, a proto by neměl být příliš krátký a neměl by být koncipován v obecné rovině (velmi často student pouze deskriptivně popíše, čím se v jednotlivých kapitolách zabýval, přičemž strukturu práce obsahuje již úvod).
 - V závěru práce by měla být dostatečně zdůvodněna zjištění, ke kterým autor dospěl během zpracovávání bakalářské práce a v podstatě se jedná o celkové zhodnocení práce.
 - Závěr tedy obsahuje shrnutí hlavních výsledků práce; navíc by měl autor brát v potaz, že si v úvodu stanovil cíl své bakalářské práce a všechno jeho úsilí by mělo směřovat k naplnění tohoto cíle.
 - Proto je nezbytné, aby měl student toto vždy na paměti a neodchýlil se od stanoveného cíle. Pokud jsou v úvodu bakalářské práce stanoveny hypotézy, je zapotřebí poukázat na to, jak se je podařilo potvrdit nebo vyvrátit.
 - Důležitou součástí závěru jsou vymezení vlastního přínosu práce či nástin doporučení a návrhů, jejichž realizace by pomohla vyřešit v práci vytyčený problém.
-

Použité metody a data

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Typ metod	Druhy metod	Příklad jednotlivých druhů metod
Explanační	Empirické	Pozorování
		Měření
		Experiment
	Obecně teoretické	Analýza
		Syntéza
		Indukce
		Dedukce
		Analogie
		Srovnání
		Specifické
Interpretační	Narativní	Vyprávění
	Hermeneutické	Porozumění textu

- Empirické metody jsou založené na zkušenostních principech, které jsou výsledkem již používaných a vyzkoušených postupů bádání buď prostřednictvím samotného badatele (či badatelů v minulosti) nebo na základě využití přístrojů.
 - Patří zde metody, kterými je možno zjistit konkrétní jedinečné vlastnosti nějakého objektu či jevu v realitě.
 - Obecně teoretické vědní metody nevycházejí primárně z empirických zkušeností či měření, ale jsou všeobecně přijímány jako universální teoretické postupy vědecké práce.
-

- Pozorování je cílevědomé, plánovité a systematické sledování určitých skutečností.
 - Je to metoda, kdy jsou informace získávány bezprostředním smyslovým vnímáním.
 - Je to nejuniverzálnější metoda, která poskytuje prvotní informace o sledovaném jevu či objektu a je většinou základem každé výzkumné metody.
 - Měření je metodou, kdy se provádí kvantitativní srovnávání určitých vlastností srovnávaných jevů či objektů.
 - Pro tyto vlastnosti musí platit, že patří do téže třídy vlastností.
 - Experiment je pokus, kdy je realizován takový postup a způsob, který je záměrně navozen.
 - Experiment je pozorováním za kontrolovaných či řízených podmínek.
 - Vzhledem k parametrům má experiment využití zejména v přírodních vědách, ale prosazuje se i do věd společenských.
-

- Analýza (rozklad) je myšlenkové rozložení zkoumaného jevu na dílčí složky, které se stávají předmětem dalšího bádání.
 - Je to rozbor vlastností, vztahů, faktů postupující od celku k částem.
 - Umožňuje odhalovat různé stránky a vlastnosti jevů a procesů, jejich stavbu, vyčleňovat etapy, rozporné tendence apod.
 - Analýza umožňuje oddělit podstatné od nepodstatného, odlišit trvalé vztahy od nahodilých.
 - Postupuje se logicky systémem „shora dolů“.
 - Syntéza (skládání) je myšlenkové spojení jednotlivých částí v celek. Při syntéze se sledují vzájemné podstatné souvislosti mezi jednotlivými složkami jevu nebo objektu, což napomáhá k odhalení vnitřních zákonitostí fungování a vývoje jevu.
 - Syntéza znamená postupovat od části k celku. Dovoluje poznávat objekt jako jediný celek. Je to spojování poznatků získaných analytickým přístupem. Syntéza tvoří základ pro správná rozhodnutí.
-

- Indukce (postup od zvláštního k obecnému) je zkoumání jednotlivé události (jevu, faktu), na základě níž je potom vyvozován obecný závěr.
 - Indukce znamená odvozování všeobecných tvrzení z empirického materiálu na základě mnoha poznatků o jednotlivostech.
 - Indukce umožňuje formulaci obecnějších závěrů platných pro zkoumaný jev či objekt.
 - Induktivním přístupem bývají spojovány případové studie pro řešení otázek „proč“ a „jak“ a vyžaduje hlubší pochopení dané problematiky.
 - Induktivní uvažování směřuje od pozorování k zobecnění. "bottom up,, přístup
 - Dedukce (postup od obecného ke zvláštnímu) je metoda, kdy je vyvozováno z obecného jednotlivé.
 - Dedukce je takový způsob myšlení, při němž se z obecných závěrů a tvrzení vyvodí nový méně obecný závěr.
 - Vycházíme ze známých, ověřených a obecně platných závěrů a aplikujeme je na jednotlivé případy.
 - Deduktivní uvažování směřuje od obecného k více specifickému. přístup "top-down".
-

- Generalizace (metoda zobecnění) je vědeckou metodou, kdy je informaci o jednotlivém jevu či objektu vztažena na celou třídu (skupinu) jevů či objektů.
 - Podstatou je přisouzení zjištěné vlastnosti u užší skupiny skupině širší. Z poznání daného jednotlivého jevu či objektu, který je znám, je vyvozováno chování více jevů či objektů.
 - Abstrakce (odhlížení) je vědecká metoda, při níž se oddělují nepodstatné, nahodilé vlastnosti zkoumaného jevu či objektu od vlastností obecných a podstatných.
 - Myšlenková abstrakce umožňuje zjistit obecné vlastnosti a vztahy, což vede k objasnění podstaty jevu.
 - Abstrakce vytváří vědecké pojmy, kategorie, přírodní a společenské zákony, převádí reálné hodnoty do soustavy všeobecně užívaných symbolů.
 - Konkretizace je opačný proces, kdy vyhledáváme konkrétní výskyt určitého objektu z určité třídy objektů a snažíme se na něj aplikovat charakteristiky platné pro tuto třídu objektů.
-

- Komparace (srovnání) je jednou z nejpoužívanějších vědeckých metod práce.
 - Umožňuje stanovit shody a rozdíly jevů či objektů.
 - Při srovnávání se zjišťují shodné či rozdílné stránky různých předmětů, jevů, úkazů či ukazatelů. Srovnávací kritérium může být vymezeno věcně, prostorově nebo časově.
 - Na základě komparace lze vyslovovat vědecké závěry, nicméně není to vědecká metoda nevyvratitelná a samotnou komparaci nelze použít jako přímý vědecký důkaz.
 - Podstata metody analogie (obdoba) spočívá v hledání či nalezení totožného vztahu mezi zkoumanými jevy či objekty.
 - Jedná se o myšlenkový proces, při kterém na základě znalostí vztahů či procesů jevu lze usuzovat o vlastnostech podobného jevu, který je zkoumán.
 - Na základě znalosti jednoho prvku a vztahu mezi jinými dvěma prvky se posuzuje prvek čtvrtý (zkoumaný).
 - Analogie umožňuje pochopit to, co není známo, pomocí známého.
 - Závěry analogie však jsou pouze pravděpodobné, nemají charakter kategorických nevyvratitelných tvrzení. Metoda analogie se využívá zejména v modelech.
-

- Kvantitativní

- 1. teorie
- 2. pracovní hypotézy
- 3. sběr dat
- 4. analýza dat
- 5. testované hypotézy –
ověřená, nebo zdokonalená
teorie

Kvalitativní

- 1. sociální problém
 - 2. terénní výzkum – souběžné
vytváření vzorku, sběr dat,
analýza a interpretace
 - 3. hypotézy zakotvené teorie,
nebo zasvěcený analytický
popis
-

- Dotazník
 - Rozhovor
 - Pozorování
 - Studium dokumentů
 - Experiment
 - Speciální techniky
-

- **Struktura prezentace:**

- 1. sl.: název práce, jméno autora (vedoucího, příp. oponenta práce)
 - téma práce – nejprve lze stručně a výstižně uvést do problematiky, kterou jste zkoumali
 - 2. sl.: cíl práce – uveďte jasně a konkrétně cíl práce (případně výzkumné otázky či hypotézy)
 - 3. sl.: metody práce – uveďte metody, jakými jste se cíl snažili naplnit (stručně uveďte, jak jste konkrétně postupovali při praktické části)
 - příp. stručné představení společnosti
 - 4. – xx. sl.: výsledky práce – na závěr představte nejdůležitější závěry své práce
 - předposlední sl.: shrnutí, finální výsledek práce
 - poslední sl.: poděkování za pozornost
-

- Shrnutí, závěr (předposlední slide):
 - Obecně lze říci, že tento slide by měl vyzdvihnout konkrétní zjištění, co přesně jste vy zjistili, příp. co je přesně vaše doporučení. Co je výstupem ZP?
 - Neopakujte zde strukturu práce ani teoretické informace, ale jednoznačně, výstižně a srozumitelně uveďte hlavní zjištění a závěry.
-

Jak připravit prezentaci k obhajobě

- Dejte si záležet na přípravě prezentace k obhajobě.
- Seznamte se předem s posudky vedoucího a oponenta práce a připravte si odpovědi a komentáře.

Jak připravit prezentaci k obhajobě

- Čitelnost textu, grafů, tabulek
 - jeden z nejdůležitějších bodů
 - prezentace musí být kompletně čitelná
 - vhodně volte tabulky, grafy
 - vhodně volte množství textu na slide
 - Délka prezentace
 - maximálně 10 slide
 - vyberte to podstatné
 - Prezentace by měla být střídavá, co se do počtu užitých barev a fontů týče, nicméně nápaditá - kvalitní obrázek, přehledné schéma, či precizní graf...
-

Prostor pro vaše dotazy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost 😊
